

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Simon Tamás ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (u.o.) II. rendű, III.rendű felperes neve (u.o.) III. rendű és IV.rendű felperes neve (u.o.) IV. rendű felpereseknek - a dr. Polecsák Mária ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 13. napján kelt 11.P/P.21.996/2006/66. számú ítélete ellen az alperes részéről 67. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy a nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes tekintetében 2.000.000 (Kétmillió) forintra, a II. rendű felperes tekintetében 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer) forintra, a III. és IV. rendű felperesek vonatkozásában személyenként 1.000.000 (Egymillió) forintra, míg az I-IV. rendű felpereseknek fizetendő perköltség összegét 520.000 (Ötszázhuszezer) forintra mérsékli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - az I-IV. rendű felpereseknek mint együttes jogosultaknak 100.000 (Egyszázezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 547.100 (Ötszáznegyvenhétezer-egyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I-II. rendű felperesek házastársak, a III. és IV. rendű felperesek 1986-ban született ikergyermekük. Az alperes kártérítő felelősségét az I. rendű felperes 2001. szeptember 8-án bekövetkezett egészségkárosodása - jobb oldali bénulás - miatt felmerült károkért jogerős közbenső ítélet állapította meg. Az I. rendű felperesnél 2009 márciusában 52%-os összerszerkezeti egészségkárosodást állapítottak meg, a baloldali belső fejverőér elzáródásának következtében kialakult állapot, az ezzel összefüggő féloldali tünetek, magas vérnyomás és cukorbetegség miatt. Az I. rendű felperes tünetei között a fejverőér elzáródására visszavezethető panaszok dominálnak.

Az I. rendű felperes egészségkárosodását megelőzően saját vállalkozásában autófényezőként dolgozott, kiegyensúlyozott családi életet élt, baráti kapcsolatokat tartott fenn. Jelenleg - részben a 2001-ben történt károsodására, részben természetes kórokú mozgásszervi megbetegedésére visszavezethetően - a jobb oldali végtagok fokozott igénybevételével járó tevékenységek ellátásában korlátozott. A felperesi család élete a káreset óta megváltozott: ...ról vidékre költöztek, családi vállalkozásuk tönkrement. Az I. rendű felperes nem dolgozik, túlnyomórészt otthon tartózkodik, állapota javítására gyógyhatású készítményeket szed. A II. rendű felperesre hárultak a család fenntartásával járó terhek, de a III. és IV. rendű felperesek életét is jelentősen befolyásolták az édesapával történt események. A III. rendű felperes maga is komoly egészségi problémákkal küzd, emiatt nem dolgozik, túlnyomórészt otthon tartózkodik az I. rendű felperessel. A IV. rendű felperes jelenleg az egyedüli családtag, aki dolgozik, túlmunkát is vállal, a kialakult helyzet önálló élete kialakításával kapcsolatos terveit korlátozza. A család baráti kapcsolatai meglazultak, a korábban volt közös programok elmaradtak.

Az I. rendű felperes keresetében az alperest 5.000.000 forint, a II. rendű felperes 3.500.000 forint, míg a III. és IV. rendű felperesek 2.500.000-2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, a káreset bekövetkeztétől járó kamatokkal együtt. Az I. rendű felperes vagyoni kártérítésként rezsi költség és táplálékfeljavítás címén 2001. szeptember 25-től 2010. augusztus 31-ig 2.540.600 forint, míg ház körüli kisegítés címén 1.068.000 forint lejárt járadékot kértek középárányosan számított kamatokkal együtt. Az I. rendű felperes folyamatos járadékigényét a vagyoni kártételek alapján 2010. szeptember 1-jétől havi 33.000 forintban jelölte meg.

Az alperes a vagyoni kárigény teljes elutasítását kérte. A rezsi többlet költségigény tekintetében kifejtette: a felperesek nem igazolták, mennyit tartózkodott otthon az I. rendű felperes a káreset előtt, és ez hogyan változott a káreset után, a felperesek számlát, elszámolást nem csatoltak. A ház körüli kisegítést illetően hiányolták annak előadását, hogy a munkálatokat a felperesi családon belül látják el vagy külső segítséget vesznek igénybe, ha igen, milyen feltételekkel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.500.000, a II. rendű felperesnek 2.500.000, míg a III. és IV. rendű felpereseknek személyenként 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést

és ezen összegek törvényes mértékű kamatait 2001. szeptember 8-tól a kifizetésig. Az I. rendű felperes javára kötelezte az alperest 1.138.800 forint és középarányos kamatainak 15 napon belüli, míg előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított rendelkezéssel 13.000 forint járadéknak 2010. szeptember 1-jétől havonta előre minden hónap 10. napjáig történő megfizetésére. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg együttesen a felpereseknek 625.000 forint perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy a 900.000 forint eljárási illeték a felperesek költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán az „állam terhén marad”, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatala részére 155.520 forint állam által előlegezett szakértői díjat, míg további 103.680 forint szakértői díjat a Magyar Állam visel.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítési összegeket a bizonyítási eljárás adatai, valamint a kárkori ár- és értékviszonyokra figyelemmel a rendelkező részben meghatározott összegekben találta arányosnak a felpereseket ért nem vagyoni sérelemmel.

Az I. rendű felperes vagyoni kárigényét a rezsi többletköltség tekintetében - az igazságügyi orvosszakértői véleményre utalással - részben, a rehabilitáció három hónapos időtartamát, a 2002. április 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakot és a nyári hónapokat leszámítva találta alaposnak. Utalt arra, hogy a közüzemi díjtöbblet felmerülése számlák hiányában is felmérhető, a számlák megőrzése nem várható el és az I. rendű felperes által megjelölt többletigény az életszerűségnek megfelel, így módon 2001. szeptember 25-étől 2010. augusztus 31-ig az I. rendű felperest ezen a címen 331.500 forint illeti meg, a havi járadék ezen a címen 4000 forint.

A táplálékfeljavítás költségeit az elsőfokú bíróság az orvosszakértői véleményre is figyelemmel nem fogadta el, a ház körüli kisegítés címén előterjesztett kárigényt 75%-ban találta megalapozottnak arra figyelemmel, hogy az I. rendű felperes mozgáskorlátozottsága és emiatt a ház körüli tevékenységek ellátásában való akadályoztatása csak részben vezethető vissza az alperes károkozására. Az így adódó kártérítés 2001. szeptember 8-tól és 2010. augusztus 30-ig lejárt összege 807.300 forint, míg a jövőre nézve havi 9.000 forint, így a folyamatosan fizetendő járadékösszege 13.000 forint. A perköltséget 60%-os felperesi pernyertesség figyelembevételével számolta el.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel és annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kártérítés összegének csökkentését kérve. Kifejtette: az elsőfokú bíróság nem megfelelően vette figyelembe a bizonyított tényeket és a bírói gyakorlatra sem volt tekintettel, a nem vagyoni kártérítési összegeket aránytalanul magasan állapította meg. A nem vagyoni kártérítés megállapításánál - a kamatokat is tekintetbe véve - az elsőfokú bíróság nem a kárkori értékviszonyokra volt figyelemmel, ezért a nem vagyoni kártérítést a kárkori ár- és értékviszonyokhoz arányosítva az I. rendű felperes esetében 1.400.000 forintban, a II. rendű felperes esetében 900.000 forintban, a III. és IV. rendű felperesek esetében személyenként

500.000 forintban kérte megállapítani azok kamataival együtt, vagy az ítélelethozatal időpontjában fennálló viszonyokhoz arányosítva, kamatok nélkül, az I. rendű felperes esetében 2.500.000 forint, a II. rendű felperes tekintetében 1.500.000 forint, míg a III. és IV. rendű felperesek tekintetében személyenként 900.000 forintban kérte meghatározni.

A vagyoni kártérítést a rezsiköltségek tekintetében elsőfokú bíróság által megállapított összeg harmadában kérte megállapítani. A ház körüli kisegítést illetően kifogásolta, hogy a felperesek nem bizonyították: ezen munkákban kik és hány órát segédkeznek. Álláspontja szerint életszerűtlen, hogy a káresemény előtt az I. rendű felperes hozzátartozói, illetve mások ingyenesen, míg azt követően fizetség fejében látták el ezeket a munkákat. Elfogadhatatlannak tartotta azt is, hogy az I. rendű felperes sorsszerű mozgásszervi bántalmait csupán 25%-ban vette figyelembe az elsőfokú bíróság ezen költségek összegének megállapításánál, ezért a ház körüli kisegítés címén megítélt összeg tekintetében elsősorban a kárigény elutasítását kérte. Az igény megalapozottsága esetére az ezen a címen lejárt összeget 400.000 forintban, míg a folyamatosan fizetendő járadék összegét 4.500 forintban kérte megállapítani.

A felperesek ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. A nem vagyoni kártérítések összegénél az Alkotmánybíróság határozatára hivatkoztak és arra utaltak, hogy az elsőfokú bíróság józan mértéktartással járt el, az általa meghatározott összegek a hasonló esetekben megállapított nem vagyoni kártérítési összegekkel összhangban állnak.

A rezszi többletkiadásoknál arra hivatkoztak, hogy az alperes az egyharmadra történő mérséklés iránti kérelmét nem indokolta, így a felperesek cáfolni sem tudják azt. Az elsőfokú bíróság által meghatározott 8.000 forintos összeg nem áll ellentétben a más ügyekben, hasonló tényállás mellett megállapított általános kártérítési összegekkel. A ház körüli kisegítés címén előterjesztett járadékkal kapcsolatban kifejtették: a károkozó nem gazdagodhat azzal, hogy a károsult baráti körében van olyan személy, aki a munkálatokat ingyen elvégzi. Az általuk csatolt szolgáltató árlistája a Legfelsőbb Bíróság több döntése szerint alkalmas a szolgáltatás árának alátámasztására. A kisegítő igénybevételének indokoltságát az igazságügyi szakértő véleményében megállapította, a tevékenység elvégzéséről, annak terjedelméről tanúk nyilatkoztak, így az elsőfokú bíróság e vonatkozásban is megalapozott döntést hozott.

Az alperes fellebbezése a következők szerint részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, arra alapított jogi következtetéseivel a Fővárosi Ítéltábla - az I-II. rendű felperesek részére megállapított nem vagyoni kártérítés összegének kivételével - egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőket emeli ki:

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 348. § (1) bekezdése értelmében, ha alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. E szabályt kell alkalmazni akkor is, ha szövetkezet tagja okoz a tagsági viszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A nem vagyoni kártérítés a károsult nem vagyoni sérelmét más természetű, vagyoni kártérítéssel orvosolja, ennél fogva a nem vagyoni kár egzakt, pontos összegének a bizonyítására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság irányadó döntései nyomán kialakult bírói gyakorlat a nem vagyoni kártérítés összegét a jogsértés tárgyi súlyára, a kárkori értékviszonyokra, a hasonló tárgyú perekben megállapított nem vagyoni kártérítési összegekre, és egyúttal a károsult speciális körülményeire is figyelemmel, egyediesítve alakítja ki.

A jelen esetben valamennyi körülményt, ezen belül a kárkori értékviszonyokat és a felpereseket ért nem vagyoni sérelem súlyát, valamint azt a körülményt is értékelve, hogy az I. rendű felperes kialakult állapota csak részben vezethető vissza az alperesi károkozó magatartásra, míg részben természetes kórokú megbetegedésének a következménye, a Fővárosi Ítélőtábla eltúlzottnak találta az elsőfokú bíróság által meghatározott nem vagyoni kártérítést, ezért annak összegét valamennyi felperes esetében a rendelkező részben foglaltak szerint mérsékelte.

A vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, döntésével a Fővárosi Ítélőtábla egyetértett. Kifejezetten a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki a Fővárosi Ítélőtábla a következőket: kialakult állapotát figyelembe véve életszerű, hogy az I. rendű felperes túlnyomórészt otthon tartózkodik, ezt a tanúvallomások is alátámasztották, mint ahogy azt is, hogy egészségkárosodását megelőzően az I. rendű felperes aktív életet élt, így a jelenlegi helyzet a bekövetkezett egészségkárosodással összefüggésben alakult ki. Az I. rendű felperes által a rezsi többletköltség címen előterjesztett kárigény nem eltúlzott, az elsőfokú bíróság körültekintő mérlegeléssel állapította meg a kártérítés összegét, annak felülmérlegelésére nem volt mód.

A ház körüli kisegítés címén érvényesített kárigény tekintetében a bírói gyakorlat egységes abban, miszerint a károkozó nem mentesülhet a kártérítési következmény viselése alól arra hivatkozással, hogy az érvényesített munkálatokat a károsult környezetében élő személyek helyette esetlegesen ingyenesen elvégzik. Az igény megalapozottsága szempontjából a rászorultságnak van jelentősége, ennek

megítélése szakértői feladat. A perben kirendelt szakértő az I. rendű felperes rászorultságát megállapította, a tanúk a ház körüli munkavégzés szükségességét, és hogy ezeket a munkákat korábban az I. rendű felperes végezte, alátámasztották. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az I. rendű felperes jogosultságát, és az általa meghatározott kártérítési összeg sem eltúlzott.

Az előzőekben kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a nem vagyoni kártérítés tekintetében részben megváltoztatta, míg a vagyoni kártérítés vonatkozásában - utalva helyes indokaira - helyben hagyta. A részben megváltoztató rendelkezés következtében módosuló pervesztességi aránynak megfelelően mérsékelte a Fővárosi Ítéltábla az alperes perköltség fizetési kötelezettségét.

Az alperes fellebbezése kisebb részben volt eredményes, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a nagyobb arányú felperesi pernyertességre figyelemmel kötelezte az alperest a felperesek jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint a végzett munkával arányosan, a 4/A. § alapján az áfára is figyelemmel megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség viselésére, míg a fellebbezési eljárás Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti illetékét a felperesek költségmentességére és az alperes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2011. február 23.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró